

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת מנחות ל"ז- מ"ג
פרשת האזינו | ז' - י"ג בתשרי (16-22 לספטמבר)

מז התלמוד

סדר קדשים
מסכת מנחות, דף מ"ג

"תניא היה רבי מאיר אומר: מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין? מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע לכסא הכבוד שנאמר: 'ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר', וכתוב: 'ככר אה אבן ספיר דמות פסא'"

חזית - ראית **א**
סופי - יותר
סומק - אדום
צפרא - בוקר

הסבר: רבי מאיר מסביר שמצוות ציצית היא דווקא בפתיל תכלת, משום שצבע התכלת יזכיר לאדם את השמיים ואת כיסא הכבוד, וכך כאשר יראה אותו תהיה בו יראת שמים ולא יחטא.

גמר חתימה טובה

דף ל"ז: רבי יוסי החורם

התלמוד מביא הלכה בשם "רבי יוסי החורם". מהו "רבי יוסי החורם"? רש"י מסביר: "חוטמו משוקע", כפי שמוזכר בבכורות לגבי מומים של בעלי חיים הפסולים לקרבן, ש"חרום" הוא חוטם שקוע. ספר "שארית יעקב" מסביר שרבי יוסי הוא שאמר את ההלכה במסכת בכורות לגבי מום "חרום" בבעלי חיים, ולכן כינו אותו, אמא, על שם ההלכה שאמר.

דף ל"ח: פרק התכלת

בדף זה מתחיל הפרק הרביעי של מסכת מנחות, הקרוי "התכלת", מפני שהמשנה הראשונה בו עוסקת בפתיל התכלת של הציצית. הלכה מעניינת מאוד כתובה בדף זה לענין תכלת: "גרדמי תכלת וגרדמי אזוב - כשרים". מהם "גרדמי"? שירים. כלומר: אם חוטי הציצית היו באורך הראוי ואחר כך הם התקצרו - הם כשרים, אפילו שהם באורך קצר, שאם היו עושים אותם בהתחלה באורך קזה הם היו פסולים.

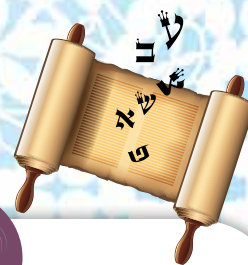
דף ל"ט: בגד צמר

בספר ויקרא כתוב: "וזהבגד כי יהיה בו נגע צרעת בבגד צמר או בבגד פשתים". הפסוק מלמד על נגעי בגדים, שאם יש נגע צרעת בבגד צמר או בבגד פשתן, הרי הוא טמא. שאלו בבית מדרשו של רבי ישמעאל: האם כשהתורה אומרת "בגד צמר" כוננתה לבגד עשוי מצמר כבשים. מה הדין אם הופיע נגע צרעת בבגד עשוי מצמר גמלים, ארנבים ועוד סוגים? האם גם הוא טמא? השיבו בבית מדרשו של רבי ישמעאל: כן, מפני שמילה מיוחדת בפסוק מלמדת שכל סוגי הצמר טמאים, המילה "או", שמופיעה בפסוק: "בבגד צמר או בבגד פשתים", מיוחדת, כי אפשר היה לכתוב "בבגד צמר ובבגד פשתים".

דף מ': שעטנז

הלכה ידועה שאסור ללבוש "שעטנז", דהיינו בגד שעשוי מצמר ומפשתן. אנו גם יודעים, שמצוה מן התורה לשים חוט "תכלת" בחוטי הציצית. חוט ה"תכלת" הוא חוט צמר צבוע בצבע תכלת. איך מותר לקשור חוט ציצית מצמר על בגד פשתן? הרי בקה יוצרים שעטנז! התורה מלמדת, כי כדי לקיים את מצוות הציצית, מותר ללבוש שעטנז, ובכל זאת אנו נוהגים שלא ללבוש בגד ציצית שעשוי מפשתן. מדוע? מפני שאין מצוות הציצית הוא ביום ולא בלילה. לפיכך, בגד ציצית עשוי מפשתן שיש לו חוטי ציצית מצמר, אסור ללבוש בלילה, כי הוא שעטנז, ובלילה אין מקיימים את המצוה. יש לחשוש, אמא, שמי שילבש ביום בגד ציצית מפשתן עם חוטי צמר, ומשיה ללבוש אותו גם בלילה ייעבור על איסור שעטנז.

מתפלפלים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

ליד הבית של משפחת לוי מסתובב ומיילל כל הזמן חתול ומבקש שיתנו לו אוכל. הדבר הזה גרם למחלוקת וויכוח בין השכנים האם לתת לו כל הזמן אוכל ולטפח אותו או לא?

מצד שני:

ברגע שניתן לחתול הזה אוכל יבואו עד חתולים רבים אחרים, ירעישו וילכלכו, ושכנים רבים רואים בזה מטרד ולא מעוניינים בכך.

מצד אחד:

החתול הוא חיה נחמדה, ויש גם עניין של צער בעלי חיים, וזה מאוד אנושי ורגיש לתת אוכל לחתול ולדאוג לו ככל הניתן.

וא... מה?
עֲתַכְמֶם?

דבר תורה

אחד הכינויים שבו מכונה עם ישראל בשירת האזינו הוא "גבן" - "כִּי מִגְבֵּן סָדֵם גִּבְנָם". מה מיוחד בגבן שנבחרה דווקא היא כמשל וכינוי לעם ישראל?

הגמרא מסבירה שבגבן יש מספר מרכיבים אשר רק בשילוב ובשיתוף של כולם יחד: היא יכולה לצמות, לגדול ולתת פרי.

הגבן מורכבת מארבעה דברים: הזמורות הן ענפים שגדלים ומתפשטים, מהם יוצאים האשכולות - שהם למעשה הענבים - פירות הגבן. בנוסף, ישנם עלים רחבים דמויי כף יד וקנוקנות שהם ענפים המשמשים לטיפוסה של הגבן ולהתפשטותה.

ייחודה של הגבן הוא בכך שחיסרון של אחד מארבעת מרכיביה ימנע את צמיחתה וגדילתה. אכן ענבי הגבן הם החלק המובחר שבה, אך ללא הזמורות, העלים והקנוקנות גם הענבים לא יהיו. באותו האופן בנוי ומורכב עם ישראל: יש אנשים רבים ומגוונים בעלי דעות שונות, אך דווקא מהחיבור והשילוב של כולם יחד יגיעו ויצמחו הפירות המתוקים.

מי אני?

שימו לב לפיתרון החידה מהשבוע שעבר

- א. אני נביא, תשבי, וגלעדי.
- ב. התווכחתי עם נביאי הבעל בהר הכרמל.
- ג. הנביא אלישע היה תלמידי וממשיך דרכי.
- ד. עליתי בסערה השמימה.
- ה. אני מגיע לכל ברית מילה ולכל בית בליל הסדר.

אֲבִינָא וְיִשְׂרָאֵל

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	
התלמוד חתימת	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	ביהמ"ק חורבן-2	הלל הזקן	הקמת ביהמ"ק ה-2	ה-1 גולת בבל חורבן ביהמ"ק	חנכות ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	בצלאל מתן תורה	אפרים ומנשה יציאת מצרים	בניי במצרים	אברהם אבינו	בריאת העולם
495	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי האנשים ליד המזבח הגדול?
- 2 למה יש להם חניתות?
- 3 מי האיש שמתפלל?
- 4 למה יש תעלת מים מסביב למזבח?
- 5 מה מוכיחה האש שירדה מהשמיים?

5' יִשְׂרָאֵל אֵלֶיךָ, אֱלֹהֵינוּ
 4' אֵלֶיךָ, אֱלֹהֵינוּ
 3' אֵלֶיךָ, אֱלֹהֵינוּ
 2' אֵלֶיךָ, אֱלֹהֵינוּ
 1' אֵלֶיךָ, אֱלֹהֵינוּ

גמר חתימה טובה

★ | מן ההסטוריה

מתולדותינו

הרב יעקב הלוי ספיר (תקפ"ב-תרמ"ה, 1822-1885)

היה תלמיד חכם ששימש כשד"ר. הוא נולד באשמאני שבאימפריה הרוסית, עלה לארץ עם משפחתו כילד והתיישב בצפת. בעקבות רעידת האדמה בצפת בשנת תקצ"ז (1837) עבר לירושלים, למד בישיבות שם ועסק בהוראה. בשנת תרי"ט (1859) נשלח כשד"ר להודו ואוסטרליה,

במטרה לגייס כספים לבניית בית כנסת "החורבה". בדרך לשם נשדד ממנו כספו, והוא נאלץ לרדת לתימן ופגש את הקהילה היהודית שם. כשחזר מאוסטרליה אסף חומר על יהדות תימן ופרסם אותו בספרו "אבן ספיר". גם בירושלים המשיך לשמור על קשר איתם באמצעות איגרות. בהמשך יצא למסעות נוספים באירופה וצפון אפריקה, וגילה את הגניזה העתיקה בקהיר. הוא נפטר בשנת תרמ"ה (1885), לאחר שזכה לראות את עליית "אעלה בתמר" של יהודי תימן שלוש שנים קודם.

הרב יעקב ספיר, 1859 (Wikipedia, Mort)

מי אני?

- א. לאבי קראו שֶׁפֶט.
- ב. שפטתי והנהגתי את ישראל 66 שנים.
- ג. ביקשתי מאליהו הנביא לפני מותו: "יְהִי נָא כִּי-שָׂנִים בְּרוּחְךָ אֵלַי".
- ד. ריפאתי את נעמן מצרעתו והחייתי את בן האישה השונמית.

אֵלֶיךָ, אֱלֹהֵינוּ

5778	ה'תשע"ח	התשע"ט	ה'תשכ"ז	ה'תש"ח	ה'תש"ז	ה'תרצ"ט	ה'תר"ך	ה'רמ"ח	5260	ה'ת"ש	5258	4900	4800	4650	4260
2017	1969	1967	1948	1947	1939	1897	רבי יוסף קארו	1500	1492	הרמב"ם	רבי סעדיה גאון	רבי סעדיה גאון	רבי סעדיה גאון	רבי סעדיה גאון	ימי הביניים
למדינה 70 שנה	הרב אריה לויין	ששת הימים	המדינה	העצמאות	שוואה	הרצל	קארו	העת החדשה	גירוש ספרד	הרמב"ם	רבי סעדיה גאון	רבי סעדיה גאון	רבי סעדיה גאון	ימי הביניים	

סדר קודשים, מסכת מנחות, דפים מ"א-מ"ג

ח'יה

1. פגשתי מלאך

2. תיקנתי לברך מאה ברכות ביום

3. כתבתי ספר על יהדות תימן

4. אמרתי הלכה על מום שנקרא "חרום"

דף מ"א: מצות ציצית

מעשה ברב קטינא שלא לבש בגד שחיב בציצית, כלומר: לא היה עליו בגד בעל ארבע כנפות. הוא לא עבר עברה, מפני שהתורה אינה מחייבת ללבוש בגד בעל ארבע כנפות עם ציצית, אלא היא אומרת שמי שלובש בגד בעל ארבע כנפות - יקשור ציצית בארבע כנפותיו.

פעם אחת פגש מלאך ברב קטינא ואמר לו: אתה לובש בגדים שאינם חייבים בציצית - מה יהיה על מצות ציצית?

אמר לו רב קטינא: האם נענשים על דבר כזה? האם חייבים ללבוש בגד שיש בו ציצית?

אמר לו המלאך: אמנם אין חובה ללבוש בגד ציצית, אך בזמן שמידת הדין שולטת בעולם מענישים אנשים גם על כך שהיו יכולים לקיים מצוות ולא קימו אותן.

דף מ"ב: ממי אפשר לקנות תפילין?

על פי התלמוד יש לקנות פרשיות תפילין רק אצל מומחה שידוע שעושה את עבודתו נאמנה, מפני שצריך לעבד את הקלף לשם קדושת תפילין.

לכן צריך לברר לפני קניית התפילין שאכן סופר הסת"ם הוא מומחה וירא שמים.

דף מ"ג: מאה ברכות בכל יום

רבי מאיר אומר בדרך זה, וכך גם נפסק להלכה, שכל אדם חייב לברך מאה ברכות לפחות בכל יום, והמברך מאה ברכות בכל יום זוכה ליראת שמים. דוד המלך הוא זה שתיקן לברך מאה ברכות בכל יום.

ומדוע דוקא מאה ברכות? כי בכל ברכה אנו משננים וחוזרים ומזכירים לעצמנו שה' הוא מלך העולם, וכך גם אנו מתרגלים להודות לקב"ה ולהביין שהכל ממנו יתברך. לכן מברכים מאה ברכות, כי המשנן דבר-מה מאה פעמים זוכר אותו היטב.

יש לי מושג | בניין אב

"בניין אב" היא אחת מהמידות שהתורה נדרשת בהן. כאשר לומדים דין כלשהו במקרה מסוים, ניתן להסיק מכך שדין זה שייך גם במקרים דומים אחרים. אותו מקרה הוא כביכול "האב" ממנו לומדים פרטים לגבי דינים אחרים.

שאלות השבוע

- א. כמה ברכות חייב אדם לברך בכל יום?
- ב. כשהתורה אומרת "בגד צמר" - לאיזה סוג של צמר היא מתכוונת?
- ג. מה זה "שעטנז"?
- ד. כמה כנפות צריכות להיות בבגד כדי שיתחייב בציצית?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים: talmudisraeli@medison.co.il.
הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדרך הפייסבוק של התלמוד הישראלי.
*בפיקוח רואה חשבון

